

A Greenpeace Magyarország Egyesület észrevételei Budapest Főváros 2021-2026 időszakra szóló Környezetvédelmi Programjáról

A szakértői vélemény összeállításban részt vettek:

Daróczi Péter, tiszta levegő koordinátor
Perger András, klíma- és energiakampány-felelős
Dr. Rodics Katalin, biodiverzitáskampány-felelős
Simon Gergely, vegyianyag-szakértő
Vetier Márta PhD, programigazgató

Kapcsolattartó: Vetier Márta, info.hu@greenpeace.org

Dátum: 2020. október 15.

Általános észrevételek

A Greenpeace üdvözlí, hogy a Főváros elkészítette környezetvédelmi programját a 2021-2026 időszakra, és azt is örömmel fogadtuk, hogy széles körű társadalmi vitára bocsátották az anyagot.

Klímavédelem priorizálása: A program öt fő témakör köré szerveződik, és az egyes témakörökön belül egyértelműen meghatároz prioritásokat is. Viszont az öt témakör egymáshoz viszonyított prioritása nincs tisztázva. A klíma- és ökológiai válság idején, és miután a Főváros is klímavészhelyzetet hirdetett, legfőbb prioritássá kellene tenni a klímavédelmi intézkedéseket.

Környezeti problémák leírása: Általánosságban úgy érezzük, hogy a fővárosi környezetvédelmi problémákat megfelelően beazonosították. Azonban az érthetőséget nagyban segítené, ha a program adatokkal, grafikonokkal is alátámasztaná a problémák létét, súlyosságát és tendenciáit.

Célok kitűzése: Az egyes problématerületekhez tartozó célok nincsenek elég pontosan meghatározva a dokumentumban. Hiányoznak a konkrétumok, hogy 2026-ra mit is akar elérni a Főváros az egyes beavatkozási területek mentén. Az irányokat kijelöli a dokumentum, de hogy pontosan mi lenne a cél, mikor minősíthetnének megvalósulni vagy sikeresnek egy-egy intézkedést, az nem derül ki.

Struktúra: A dokumentum struktúrája letisztult, így könnyű benne eligazodni. Azonban egyes témák (pl. szennyvíziszap, hulladék, közlekedési szennyezés) több helyen is megjelennek a programban, ami zavaró.

Konkrét intézkedések, végrehajtás, felelősségi körök: Az egyeztetésre bocsátott munkaközi változat nem részletezi kellőképpen a konkrét végrehajtó intézkedéseket és felelősségi köröket. A következő verzióknak mindenképpen ki kell térnie erre is.

Ambíció szintjei: Öröndetes, hogy ilyen sok szál mentén, ilyen rengeteg beavatkozást kíván öt év alatt végrehajtani a Főváros. Azonban épp ez az anyag egyik gyenge pontja: egy környezetvédelmi programnak nem az a célja, hogy intézkedési kívánságlistát soroljon fel, hanem hogy konkrét megvalósítható és számon kérhető intézkedések mentén mutassa be a Főváros környezetvédelmi terveit. A jelenlegi program még komolyabb priorizálás nélkül (lásd fentebb) valószínűleg csak felaprózott beavatkozásokat fog hozni.

Részletes észrevételek

A-1 LEVEGŐMINŐSÉG

A környezetvédelmi program a PM-szennyezésre fókuszál, emellett a Greenpeace szerint fontos lenne a többi légszennyező anyag visszaszorítását is beépíteni a programba. Az NO_x-szennyezés szintén egészségkárosodást okoz. Ráadásul NO₂ határérték rendszeres túllépése miatt is van hazánk ellen kötelezettségszegési eljárás, ennek az eljárásnak egyik fókusza pedig épp Budapest. Tarthatatlan, hogy a Főváros ne tegyen konkrét lépéseket az NO₂-szennyezés visszaszorítására.

A szmogriadó jogszabály felülvizsgálata fontos intézkedés (A-1-1). A Greenpeace javaslata szerint az új szmogriadó jogszabálynak célja kell, hogy legyen, hogy a város belső részeiből kiszorítsa a szennyező járműveket. Emellett fontos lenne szigorúbban ellenőrizni a szmogriadó betartását. A Greenpeace javasolja továbbá, hogy a Főváros hozzon létre egy sokkal szélesebb körű tájékoztatást az aktuális szmoghelyzetről, különösen a veszélyeztetett csoportokat értesítse valós időben (pl. SMS-ben, applikáción keresztül) a levegőminőségről.

A szennyező gépjárművek fokozatos visszaszorításáról (A-1-3) a környezetvédelmi programban nincsen konkrét cél meghatározva: mikor, milyen módon és milyen járművek lesznek korlátozva. Ez szembe megy a városvezetés korábbi ígéreteivel. A Greenpeace szerint a cél az kell, hogy legyen, hogy Budapest egy olyan várossá fejlődjön, ahol a gyalogos-, kerékpáros- és közösségi közlekedés élvez prioritást az autós közlekedés helyett. Konkrét intézkedési javaslataink elérhetők itt: <https://www.greenpeace.org/hungary/elheto-klimabarabudapest-2030/#1-2-tiszta-kozlekedes>

A légszennyező tüzelési módok visszaszorítása részről (A-1-4) hiányzik számos intézkedés, ami nagyban hozzájárulna a főváros levegőminőségének javulásához. A Greenpeace szerint a fővárosnak intézkedéseket kell hoznia az illegális anyagokkal történő fűtés visszaszorítására, a szociális és általában tűzifa árusításánál a nedves tűzifa kizárására, illetve a lignit kitiltására. Emellett a légszennyező tüzelési módokat vissza lehet szorítani fűtéskorszerűsítéssel és épületenergetikai felújítással (a program C-1-1-es intézkedését javasoljuk itt keresztthivatkozásként beszúrni).

A-2 ALKALMAZKODÁS AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS HELYI HATÁSAIHOZ

A Greenpeace egyetért, hogy az extrém időjárási események körében Budapest esetében a hőségriadókkal és villámárvizekkel kell elsősorban foglalkozni. Örömteli, hogy a szükséges feladatok elvégzéséhez, még ha határidőt nem is rendeltek, de több esetben felelőst meghatároztak (ld. A-2-1, A-2-2). Az A-2-1 intézkedés sajnos több olyan részfeladatra is utal, amelyeknek nem találtuk a feloldását a dokumentumban (4.1.1 és 4.2.1, illetve 3.1. feladatok).

A-4 TALAJOK

A környezetvédelmi program 15-20 éve ismert, kármentesítésre váró területeket említ. Elkésérítő, hogy azóta alig történt valami a területek megtisztítása érdekében. Több helyszínen „patthelyzet” alakult ki (Illatos út, Cséry telep), míg más területeken elképesztően régóta húzódik a kármentesítés (Gázgyár). A Greenpeace szerint az Önkormányzatnak

proaktívan kellene a saját területén lévő szennyezett területek esetén megoldást keresni a kármentesítésre, a szennyezés továbbterjedésének megakadályozására. Ennek tükrében javasoljuk, hogy az A-4-3 intézkedés kiemelten fontos besorolást kapjon.

Szennyezett területekkel kapcsolatos átláthatóság biztosítása (A-4-1) és potenciális talajszennyezett területek felmérése (A-4-2): a Greenpeace szerint fontos, hogy létrehozzon a Főváros egy nyilvános, mindenki számára hozzáférhető adatbázist a főváros területén található szennyezett területekről és azok kármentesítési státuszáról. Ennek az adatbázisnak ki kellene térnie arra, hogy milyen szennyezés van a területen, mik a szennyezés kockázatai, milyen kármentesítési folyamat zajlik, mi várható a jövőben.

A Greenpeace javasolja, hogy a „szennyező fizet” elvet (pl. helyi adók kivetésével) vezesse be a Főváros. A cél az lenne, hogy felálljon egy olyan eljárásrend, amely során a kockázatos létesítmények garanciát, biztosítékot, biztosítást adnak, hogy csőd vagy baleset esetén biztosított legyen az anyagi bázis az általuk okozott környezeti kár kármentesítése.

A természetes talajok védelme még csak említés szintjén se került bele ebbe a részbe, holott ökológiai, klímavédelmi és adaptációs szempontból is kiemelten fontos lenne ezzel is foglalkozni.

A-5 IVÓVÍZ, SZENNYVÍZ

Azbesztcsövek terén a környezetvédelmi program megállapítja, hogy „budapesti ivóvízhálózat 43%-át kitevő azbesztcement cső ... Megjegyezzük, hogy az azbesztcement csövek anyagában lévő azbeszt vizes környezetben egészségügyi kockázatot nem jelent”. A Greenpeace szerint a probléma ennél súlyosabb, hiszen a fővárosban több ezer kilométer azbesztcement nyomócső és csatorna járja végnapjait, ami a gyakori csőtörésekben nyilvánul meg. Környezetvédelmi szempontból fontos ezeknek a csöveknek mielőbbi szakszerű cseréje.

Emellett az azbeszt ügyéhez tartozik, hogy jelenleg az épületek bontásakor igen gyakran nem kezelik megfelelően veszélyes hulladékként az azbeszt csöveket (és egyéb azbeszt fajtát sem), emiatt az azbeszt kiporzik és bekerül a levegőbe és a környezetbe, sőt előfordulhat, hogy nem megfelelő lerakóra kerül. A Greenpeace szerint fontos lenne a környezetvédelmi programban kitérni az azbeszt tágabb problémakörére, az azbeszt csöveken kívül minden bontás során fokozottan kellene ellenőrizni az azbeszt tartalmú építőanyagok szabályszerű bontását és lerakását, és súlyosan szankcionálni annak megsértését.

Ólomcsövek kapcsán a program megemlíti, hogy „az ólombekötések aránya kevesebb, mint 0,5%, tehát ez a fővárosi feladat a közeljövőben eredményesen le fog zárulni.” A Greenpeace kérdezi, hogy mikor fog lezárulni a folyamat – hiszen erre nem tér ki a környezetvédelmi program. A Greenpeace szerint az előzőnél lényegesen nagyobb mennyiségben, az épületekben jelenlévő ólomcsövek eltávolítását nem lehet kizárólag a lakókra terhelni, hiszen ők abban a hiszemben költöztek ezekbe az épületekbe általában, hogy nem ismerték a kockázatot. Fővárosi és állami programok szükségesek az ólomcsövek eltávolítása érdekében. Emellett fontos feladata lenne a Fővárosnak a rendszeres mérések biztosítása és a lakosság folyamatos tájékoztatása.

A környezetvédelmi program a Dél-pesti Szennyvíztisztító Telephez köthető környezeti konfliktust emeli ki. A Greenpeace szeretné felhívni a Főváros figyelmét arra, hogy emellett több másik ponton is Budapesten, illetve közvetlenül Budapest felett (Szentendre, Lupa-

sziget) gyakran esővízzel kevert szennyvíz kerül a Dunába. A környezetvédelmi program részét kell, hogy képezze, hogy mielőbbi kapacitásbővítéssel (vö. „Alkalmazkodás az éghajlatváltozás helyi hatásaihoz” rész), infrastrukturális fejlesztéssel fellép a Főváros eme környezeti konfliktus ellen.

A-6 ÁRVÍZ

A Greenpeace egyetért, hogy természetvédelmi szempontok figyelembevételével kell az árvízi védekezést megoldani, és hogy az ártéri ligeterdők megőrzése kiemelten fontos.

A környezetvédelmi program említés szintjén sem foglalkozik az extrém alacsony vízállás környezeti hatásaival, holott a klímaválság sajnos ilyen irányban is hatással lesz a Duna vízszintjére.

A-7 IPARBIZTONSÁG

A Greenpeace javasolja, hogy a Főváros tegyen lépéseket a környezeti felelősségvállalásról szóló („szennyező fizet” elv és jogi felelősség, stb.) jogszabály megszületésére. Ez elejét tudná venni, hogy a jövőben felelőtlen cégek szennyezést okozzanak. A jegyzők és az egyéb érintett hatóságok ellenőrzési jogköreit ennek tükrében kell megerősíteni és biztosítani a szükséges erőforrásokat. Törekedni kell arra, hogy a kockázatos üzemeknek adjanak valós biztosítékot (pl. biztosítást), hogy baleset esetén anyagi felelősséget tudjanak vállalni az általuk okozott károkért.

Emellett javasoljuk, hogy a Főváros biztosítsa a „dominóhatás” elv megfelelő alkalmazását, hogy ne kerülhessenek egymás mellé olyan üzemek, amelyek balesete esetén még nagyobb kár keletkezik a másik üzem révén (tipikus példa erre az Illatos úti korábbi helyzet, amikor robbanásveszélyes hordók álltak a Vinyl Kft. klórtároló helyiségei mellett).

Javasoljuk, hogy az érintett lakosság folyamatos tájékoztatását (A-7-1) kiemelt prioritásként kezelje a Főváros.

A-8 TELEPÜLÉSTISZTASÁG

A Greenpeace felhívja a Főváros figyelmét (A-8-3 rovar- és rágcsálóirtás), hogy meg kell akadályozni, hogy Budapesten patkányirtásra olyan szereket használjanak, amelyeket nem engedélyez az EU. Elfogadhatatlannak tartjuk azt a gyakorlatot, hogy vészhelyzeti engedéllyel rendszeresen visszahoznak betiltott vegyszereket.

A Greenpeace szerint a szúnyogirtást a más országokban már bevált, szelektív biológiai lárvairtással kell végezni. Ez a módszer csak a csípőszúnyog állományt gyéríti, egyéb fajokat nem pusztít, és a hatékonysága is nagyobb, mint a kémiai szúnyogirtásnak (ezzel az elpusztított rovarokból körülbelül csak minden 500. csípőszúnyog). A kémiai irtás ráadásul veszélyezteti a beporzókat, a méheket is.

Javasoljuk, hogy egy kereszthivatkozás kerüljön be ebbe a részbe, ami az olvasó számára világossá teszi, hogy a közterületi szelektív gyűjtéssel később foglalkozik a környezetvédelmi program.

B-1 TERMÉSZETVÉDELEM

A Greenpeace üdvözlí a környezetvédelmi programban leírt természetvédelmi intézkedéseket. Érdemes lenne a környezetvédelmi program szövegében kereszthivatkozásokkal segíteni az olvasót, hogy megtalálja a természetvédelmi vonatkozású, de más fejezetekben lefedett témákat, mint például erdőterületek, lakossági szemléletformálás.

C-1 KLÍMAVÉDELEM ÉS ENERGETIKA

A Greenpeace szerint a klímavédelmi céloknak kellene a környezetvédelmi stratégia egyik fő prioritását adnia. Ennek pedig alapja az, hogy legyen üvegházhatású-gáz kibocsátáscsökkentési célszáma a fővárosnak. A környezetvédelmi program egyik legnagyobb hiányossága, hogy nincsenek kibocsátáscsökkentési célszámok meghatározva. Sajnálatos, hogy a program még azt sem tárja fel, hogy miért nem sikerült a 2020-as célértéket elérni. Ennek tükrében nem lehet értékelni, hogy a Főváros milyen intézkedéssel milyen kibocsátáscsökkentési célokat szeretne elérni. Elképzelhető, hogy ez a Klíma Akcióterv részét képezi majd, ám ekkor is már a környezetvédelmi programban is definiálni kellene a célokat. A Greenpeace szerint 2030-ra Budapest CO₂-kibocsátását legalább 40 százalékkal csökkenteni kell a 2020-as értékhez képest. A végső cél pedig az kell, hogy legyen, hogy a Főváros legkésőbb 2040-re karbonsemlegessé váljon.

Fővárosi lakóházak energetikai jellemzőinek javítása (C-1-1): A Greenpeace üdvözlí, hogy a környezetvédelmi program részét képezi a lakóépületek energiafelhasználásának javítása és a megújuló alkalmazása. Az épületállomány energiamegtakarítási potenciáljáról és a megújuló energiaforrások alkalmazásának lehetőségeiről szóló felmérés mellett, a Greenpeace szerint a Fővárosnak szigorítania kell saját építészeti előírásait a klímaturatosság jegyében. Ennek értelmében legkésőbb 2021-től Budapest területén csak AA++ és afeletti energetikai besorolású új épület legyen építhető.

A megújuló energiaforrások terjedésének elősegítésében a Greenpeace szerint a Fővárosnak megújulókat telepítő programokat kellene indítania. Ehhez a Fővárosnak fel kell mérnie a megújuló termelésére alkalmas területeit, a közösségi megújuló beruházások ösztönzésére vonatkozó lehetőségeket, és elkészítenie a szükséges jogszabályokra vonatkozó javaslatokat, valamint egyeztetnie kell a kerületekkel és a kormányzattal. Emellett lakossági megújuló energia telepítését ösztönző támogatási programokat is kellene indítania.

Távhő terén a Greenpeace egyetért, hogy a megújulókat is be kell vonni a távhőellátásba. Emellett szintén üdvözlendő, hogy a meglévő távhőprogram felülvizsgálatát tervezik annak érdekében, hogy további felhasználókat vonjanak be. Azonban hiányzik a programból az, hogy a lignittel, a barna- és feketeszénnel, illetve nedves fával való fűtést betiltsák a Fővárosban. Ennek végrehajtásához szükség van arra, hogy (1) a hatóságokat megerősítsék, hogy megfelelően tudjanak fellépni az illegális tüzeléssel szemben; (2) zöld szociális fűtéstámogatási program induljon, amely a rászorulóknak ahhoz ad önerőt nem igénylő támogatást, hogy a hulladékégetés helyett megújuló forrásból származzon a fűtési energiájuk.

Az energiahatékonyság költséghatékony növelése (D-1-2) intézkedés olvasatából nem derül ki, hogy itt mi a Főváros szándéka.

A környezetvédelmi programból hiányzik a Főváros, mint intézmény kibocsátásainak csökkentése: önkormányzati, illetve önkormányzati fenntartású épületek, cégek, szervezetek kibocsátásaira vonatkozóan (beleértve a termeléssel, működéssel, irodaházakkal, járműflottával összefüggő kibocsátásokat).

Hiányzik az anyagból továbbá a közlekedési eredetű kibocsátások csökkentésére célzott terv. Bár örvendetes, hogy szerepel a kötöttpályás és a kerékpáros közlekedés fejlesztése, illetve a buszpark korszerűsítése, a BKK és a BKV csak elszórtan, egyes részfeladatok mentén tűnnek fel, mint a végrehajtásban szerepet játszó szervezetek, de a BKV nem kap kiemelt figyelmet, mint a közlekedési kibocsátások egyik fő forrása.

C-2 HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A környezetvédelmi programból hiányzik a zéró hulladék céldátum. A Greenpeace szerint Budapestnek 2030-ra el kell érnie, hogy gyakorlatilag ne keletkezzen lerakásra kerülő kommunális hulladék. Ennek alapja, hogy a Főváros minden hulladékgazdálkodási intézkedését a hulladékpiramis mentén valósítja meg, előnyben részesítve (akár gazdasági ösztönzőkkel, büntetésekkel kikényszerítve) a hulladékmegelőzés elvét. Ennek egyik első lépése, hogy a Főváros is járjon elől jó példával: ne kaphasson engedélyt olyan fővárosi rendezvény, amelyen egyszer használatos termékeket (poharakat, tányérokat, evőeszközöket, műanyag szívószálat stb.) használnak.

A környezetvédelmi programból hiányzik a szerves hulladék kezelése. A Greenpeace szerint már nem várhat tovább a komposztálható hulladék teljes körű gyűjtése és hasznosítása. Annyi központi komposztáló létesítményt kell létrehozni a kerületek bevonásával, amennyi kezelni tudja a fővárosban a lakosoknál, illetve az intézményeknél, közterületen keletkező komposztálható hulladékot.

Hulladékhasznosítás hosszú távú fejlesztése (C-2-1): A válogatóművek modernizálása prioritás kell, hogy legyen, hogy ezáltal csökkenjen a nem hasznosuló hulladék.

Szennyvízkezelés (C-2-2): A Greenpeace szerint környezetvédelmi szempontból az égetők, különösen a magas víztartalmú szennyvíziszap égetése nem kedvező. Semmilyen ilyen új égető létrehozását nem támogatja a Greenpeace.

Szelektív hulladékgyűjtés bővítése (C-2-3): A Greenpeace szerint nem elegendő rövidtávon a lehetőségek vizsgálata. Jelentősen növelni kell a szelektív gyűjtőszigetek számát, és ki kell építeni az utcai szelektív gyűjtést. Ki kell terjeszteni a szelektív gyűjtést minden intézményre, lakóépületre és vállalkozásra. Rövidtávon minden fővárosi közintézményben (minisztériumok, háttérintézmények, állami-fővárosi cégek, fővárosi kezelésű épületek, iskolák, óvodák, kórházak stb.) ki kell alakítani a szelektív gyűjtés infrastruktúráját.

Hulladék újrahaznátalatot ösztönző rendszer fejlesztése (C-2-4): A hulladékkezelési piramis mentén, az újrahaznátaltnál még fontosabb a hulladék keletkezésének megelőzése, ezért a Főváros adókedvezményekkel kell, hogy segítse a betétdíjas rendszerek visszahozatalát. Úgy szükséges a helyi adórendszert, szabályozást alakítani, amely bünteti az egyszer használatos csomagolóanyagok (pl. zacskók) használatát, és adókedvezményekkel egyéb módon ösztönzi a visszaváltható rendszereket, illetve a csomagolóanyag-mentes boltokat.

C-3 CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS

A Greenpeace szerint a csapadékvíz-gazdálkodás témakörében kiemelten fontos megakadályozni, hogy a fokozódó jelentős hirtelen csapadék a kommunális szennyvíz élővizekbe jutását okozza. A csapadékvíz felhasználás, visszatartás ilyen szempontból is elsődlegesen fontos.

C-4 TELEPÜLÉSI ZÖLDINFRASTRUKTÚRA

A Greenpeace üdvözli, hogy a környezetvédelmi program foglalkozik a zöldinfrastruktúra kérdésével. Ugyanakkor az anyagból mindvégig hiányzik, hogy lehetőség szerint őshonos fajokat kell előnyben részesíteni: zöldfelületek esetében és méhbarát területek esetében is. Az invazív fajok használatát kifejezetten gátolni kell.

A programból hiányoznak az intézkedések, amelyeket a Greenpeace „Élhető, klímabarát Budapest” javaslatcsomagja megfogalmaz: <https://www.greenpeace.org/hungary/elheto-klimabarát-budapest-2030/#2-zold-varos>

D-1 KÖRNYEZETBARÁT TERVEZÉSI MÓDSZEREK

Energiahatékonyság (D-1-2): A Greenpeace üdvözli, hogy ez a szempont a környezetvédelmi program részét képezi.

Zöld gazdaság / közbeszerzés (D-1-4): A Greenpeace szerint a közbeszerzéseknél alapvető szempont kell, hogy legyen, az eldobhatóhulladék-mentesség, lásd fentebb.

D-2 BARNAMEZŐS TERÜLETEK

Azonnali egyeztetést szükséges kezdeményezni a kormányzattal, mert jelenleg számos esetben semmi esély a területek megtisztítására, hisz a felszámolót kötelezi erre a hatóság, aki meg ennek nem köteles eleget tenni. Így jelenleg állami források bevonása nélkül nem lehetséges ezen területek megtisztítása.

Fontos, hogy rendszeres méréseket végezzen a Főváros a szennyezett területeken, és a lakosság érintettségét is vizsgálja, amennyiben ezt a hatóságok nem teszik meg.

D-3 KÖZLEKEDÉSÜGY

A Greenpeace szerint nagyon kevés az a néhány intézkedés, amit a környezetvédelmi program meghatároz. A cél az kell, hogy legyen, hogy Budapest egy olyan várossá váljon, ahol a gyalogos-, kerékpáros- és közösségi közlekedés élvez prioritást az autós közlekedés helyett. A városban a közlekedési igények kiszolgálását a levegőminőség javításával kell összekötni, és a régi szennyező járműveket minél hamarabb ki kell tiltani a Főváros területéről. Konkrét intézkedési javaslatunk megtalálható az Élhető, klímabarát Budapest javaslatcsomagunkban: <https://www.greenpeace.org/hungary/elheto-klimabarát-budapest-2030/#1-2-tiszta-kozlekedes>

- Sürgősen ki kell tiltani a fővárosból a Budapesten kívülről behajtani kívánó Euro 4-nél rosszabb környezetvédelmi besorolású (több mint 15 éves) dízel, és Euro 3-nál rosszabb (több mint 20 éves) benzines járműveket. Majd a fenti tilalmat ki kell terjeszteni a fővárosi bejegyzésű járművekre és a kétütemű robogókra is.
- Legkésőbb 2026. szeptember 1-ig véglegesen ki kell tiltani Budapestről a dízel személyautókat, és az Euro 5 besorolásnál régebbi benzines autókat, dízeles kisbuszokat és haszongépjárműveket. Fokozatosan kivonják továbbá a dízelüzemű BKV-buszokat és szennyező BKK-hajókat. Mindezek ütemtervét legkésőbb 2020 közepéig a Főváros nyilvánosságra hozza.
- Azonnal ki kell tiltani az Euro 6-nál régebbi dízel városnéző turistabuszokat a városból; és 2030-ban már ne közlekedhessen szennyező szálloda- és városnéző hajó Budapesten. Ennek érdekében 2020 végéig ütemterv készüljön a szálloda- és városnéző hajók belvárosból való fokozatos kiszorítására.

E-1 KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÉRTÉKELÉS

Évenkénti jelentés bevezetése (E-1-1): A Greenpeace azt javasolja, hogy évenkénti helyett folyamatos legyen a lakosság tájékoztatása. Valós időben elérhető legyenek a legfrissebb eredmények.

E-2 SZEMLELETFORMÁLÁS

Szemléletformálás és tájékoztatás (E-2-1): Üdvözlendő, hogy a környezetvédelmi program intézkedéseket fogalmaz meg a lakossági szemléletformálás területén. A leírt intézkedések arra engednek következtetni, hogy a Főváros pusztán passzív információközlésben gondolkodik. Ehelyett a Greenpeace azt javasolja, hogy néhány kifejezetten fontos környezeti adatot aktívan is juttassanak el a veszélyeztetett csoportok számára, pl. szmogriadó esetén közvetlenül (SMS-ben vagy applikációban) értesítsék a veszélyeztetett csoportok tagjait.

Környezettudatosság javítása a Főpolgármesteri Hivatal és a fővárosi intézmények, cégek esetében (E-2-2): Szemléletformálás mellett, a Greenpeace szerint konkrét környezetvédelmi célokat (pl. zéró hulladék, dekarbonizáció) is ki kell tűzni a fővárosi intézmények számára, lásd fentebb részletezett észrevételek.

Nincs hulladékunk! program hirdetése köznevelési intézményekben (E-2-3): A Greenpeace szerint az egész Fővárosra kell zéró hulladék programot hirdetni, és elérni, hogy legkésőbb 2030-ra gyakorlatilag ne keletkezzen lerakni való kommunális hulladék Budapesten.

E-3 PARTNERSÉG, KEZDEMÉNYEZÉSEK TÁMOGATÁSA

A Greenpeace üdvözlí, hogy a Főváros aktív kapcsolatot kíván ápolni a civil szervezetekkel és a lakossággal. A Greenpeace a jövőben is nyitott az együttműködésre környezetvédelmi témák mentén.

Élelmiszerellátás (kiegészítő pont)

A környezetvédelmi programból teljes egészében hiányoznak az élelmiszerellátásra vonatkozó intézkedések, holott komoly lehetőségei lennének a városvezetésnek abban, hogy Budapest közelében megtermelt, a természettel összhangban előállított és egészséges élelmiszerekhez tudjanak jutni a fővárosi lakosok. A Greenpeace szerint a Főváros célja kell, hogy legyen, hogy elérhetővé váljanak a fővárosi iskolákban, bölcsődékben, óvodákban és szociális intézményekben az ökológiai gazdálkodásból származó élelmiszerek. Feladat lenne továbbá, hogy a fővárosi élelmiszerellátásban gazdasági és jogszabályi ösztönzőket vezessenek be annak érdekében, hogy a kereskedelmi forgalomban is előnyt élvezzenek a helyi, ökológiai gazdálkodásból származó élelmiszerek.